

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3281

Vragen van het lid **Van Gerven** (SP) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht «Met boeven vangt men boeven, Big Tobacco leert de douane het smokkelvak»* (ingezonden 10 januari 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Huffelen** (Financiën – Toeslagen en Douane), mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 25 juni 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 1540.

Vraag 1 en 5

Wat is uw reactie op het bericht «Met boeven vangt men boeven, Big Tobacco leert de douane het smokkelvak»?¹

Bent u van mening dat de Douane met het contact met de industrie het door Nederland ondertekende internationale antirookverdrag *Framework Convention on Tobacco Control* (FCTC) van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) overtreedt? Zo ja, wat gaat u hieraan doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1 en 5

Uit artikel 5, derde lid, van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging volgt dat verdragspartijen maatregelen moeten nemen om het tabaksontmoedigingsbeleid te beschermen tegen de commerciële belangen van de tabaksindustrie. De rijksoverheid is zeer terughoudend als het gaat om contact met de tabaksindustrie en staat enkel contact toe over uitvoeringstechnische kwesties. Artikel 5, derde lid, richt zich tot alle overheidsinstanties. Om overheidsinstanties te informeren over artikel 5, derde lid, heb ik afgelopen jaar een brief gestuurd aan alle ministeries, provincies en gemeenten. De notitie «Verduidelijking invulling artikel 5.3 WHO-Kaderverdrag», opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Ministeries van VWS en Financiën, is meegestuurd met deze brief. Deze verduidelijking is nog steeds van kracht.

De rijksoverheid wil transparant zijn over deze contacten. Elk ministerie publiceert daarom de eigen documenten over contacten met de tabaksindustrie op de website: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/inhoud/transparant-over-contact-tabaksindustrie>.

¹ <https://www.tabaknee.nl/nieuws/item/1963-met-boeven-vangt-men-boeven-big-tobacco-leert-de-douane-het-smokkelvak-1963>

Aanpak van smokkel is een uitvoeringstechnische kwestie waarbij de Douane zich op operationeel niveau laat voorlichten over het normale patroon van de internationale logistieke keten en de wijze waarop je echte tabaksproducten van namaak kunt onderscheiden. Deze kennis versterkt de informatiepositie van de Douane in haar handhavingstaak en de actieve fraudebestrijding. Wanneer kennis gehaald wordt bij een individuele fabrikant, gaat dat om kennis die exclusief voorhanden is bij die fabrikant. Het contact dat tussen de Douane en de tabaksindustrie plaatsvindt, past derhalve binnen de kaders van artikel 5, derde lid, en is gepubliceerd op voornoemde website.

Vraag 2 en 6

Wat is uw reactie op de conclusie die in het artikel wordt weergegeven «dat de tabaksindustrie haar producten zelf actief smokkelt»? Vindt u het in dat kader logisch dat de Nederlandse Douane juist de tabaksindustrie heeft gevraagd een cursus opsporen van tabakssmokkel te geven?

Hoe verhoudt volgens u deze samenwerking zich tot het advies dat de Wereldbank geeft in haar rapport: «Vermijd afhankelijkheid van de tabaksindustrie: de rol van de industrie vormt een obstakel in de bestrijding van illegale handel, omdat de tabaksindustrie zelf zowel direct als indirect gelinkt is aan de illegale handel in tabaksproducten»?

Antwoord 2 en 6

Op basis van gegevens van de Douane kan ik de in het artikel weergegeven conclusie voor de Nederlandse situatie niet staven. Van de sigaretten die in de afgelopen drie jaar in beslag genomen zijn, is het overgrote deel aangemerkt als «illicit whites»² en «namaak». Slechts een klein deel van de inbeslaggenomen sigaretten is als «echt» product aangemerkt (afkomstig van de bekende tabaksfabrikanten), waarbij niet vaststaat dat bekende tabaksfabrikanten een actieve rol hebben gehad bij de smokkel van deze producten. Om haar handhavingstaak goed te kunnen uitvoeren en daarmee bij te dragen aan actieve fraudebestrijding, dient de Douane te beschikken over een zo breed mogelijke informatiepositie. Vanuit diverse invalshoeken wordt informatie vergaard. Bepaalde informatie is alleen voorhanden bij een fabrikant. Dat is bijvoorbeeld het geval bij informatie over het normale handelspatroon en de specifieke echtheidskenmerken van bepaalde producten. Voor het verkrijgen van die informatie doet de Douane, op basis van een bestaand EU-Agreement en een nationale Memorandum of Understanding (MoU), een verzoek bij de betreffende fabrikant. Dit breed kennis vergaren op uitvoeringsniveau, maakt niet dat er een afhankelijkheid is of ontstaat van een bepaalde partij.

Vraag 3

Kunt u alle documenten met betrekking tot deze bijeenkomst naar de Kamer sturen?

Antwoord 3

De informatie die is gedeeld tijdens de bijeenkomst is gedaan in de vorm van een presentatie. De tabaksfabrikant heeft deze informatie niet gedeeld in de vorm van een document of in een andere vorm.

Vraag 4

Kunt u aangeven welke tabaksfabrikant de betreffende training aan de Douanemedewerkers heeft gegeven?

Antwoord 4

De tabaksfabrikant die deze training verzorgde was Japan Tobacco International Company Netherlands B.V.

---

² Illicit Whites zijn sigaretten welke veelal in landen buiten de EU legaal geproduceerd worden onder eigen merknamen, bijvoorbeeld «President», «NZ» en «Toros2005». Dit zijn geen merken van bijvoorbeeld PMI, JTI, BAT en Imperial Tobacco. Deze Illicit Whites worden vervolgens illegaal in de EU op de markt gebracht.